

METODOLOŠKO POJASNILO

TERITORIALNE ENOTE IN HIŠNE ŠTEVILKE

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Teritorialne enote in hišne številke, Slovenija, polletno (Prva objava)

Vsebina:

1. NAMEN
2. PRAVNA PODLAGA
3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI
4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA
5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV
6. DEFINICIJE
7. POJASNILA
8. OBJAVLJANJE PODATKOV
9. REVIDIRANJE PODATKOV
10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Pripravila: Barbara Grm

Zadnjič osveženo: 28. 3. 2017

1. NAMEN

Naš namen je pregledno prikazati podatke o prostorskih enotah in njihovih spremembah. Glavne statistike, ki jih objavljamo, so: površina občin, povprečna površina naselij, število naselij, ulic, hišnih števil in število prebivalcev na hišno številko.

2. PRAVNA PODLAGA

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#):
- [Zakon o državni statistiki](#) (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01)
- Zakon o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (Uradni list RS, št. 25/08)
- Pravilnik o ureditvi vprašanj pri določanju območij naselij, določanju hišnih števil in poteka ulic ter o označevanju ulic in stavb (Uradni list RS, št. 76/08)
- Pravilnik o pogojih in načinu določitve uradnega kratkega imena naselja in uradnega kratkega imena ulice (Uradni list RS, št. 78/08)
- Zakon o evidentiranju nepremičnin (Uradni list RS, št. 47/06, 65/07, 79/12)
- Pravilnik o vsebini in načinu vodenja registra prostorskih enot (Uradni list RS, 118/06)
- Zakon o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (Uradni list RS št. 108/06-UPB1, 9/11)
- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07-UPB2, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12, 14/15, 76/16 – odl. US).

3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jih opisujejo objavljeni podatki, so prostorske enote (država, kohezijska regija, statistična regija, občina, naselje). O vsaki prostorski enoti, ki jo statistično opazujemo, objavljamo podatke o površini in o številu njej podrejenih prostorskih enot, tj. o številu enot, ki jo sestavljajo.

4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Zajete so vse prostorske enote, torej gre za popolni zajem.

5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatke o teritorialnih enotah in njihovih spremembah zajemamo iz Registra prostorskih enot (RPE) Geodetske uprave Republike Slovenije (GURS), prek spletnih servisov in prek uporabniškega vmesnika, ki omogoča vpogled v bazo RPE, in sicer po presekih ali po časovnih intervalih.

V RPE so zajete naslednje prostorske enote:

- osnovne prostorske enote: hišna številka, prostorski okoliš, statistični okoliš, naselje, občina, upravna enota, območje vodenja RPE, katastrska občina, država.
- dodatne prostorske enote: ulica, četrtna skupnost, vaška skupnost, krajevna skupnost, volišče za lokalne volitve, volišče za državnozborske volitve, volilna enota za lokalne volitve, volilni okraj za državnozborske volitve, volilna enota za državnozborske volitve, šolski okoliš.

6. DEFINICIJE

Kohezijska regija Slovenije je prostorska enota na 2. ravni teritorialne členitve Slovenije (NUTS), ki jo Statistični urad Republike Slovenije upošteva pri zbiranju in izkazovanju statističnih podatkov.

Statistična regija Slovenije je prostorska enota na 3. ravni teritorialne členitve Slovenije (NUTS), ki jo Statistični urad Republike Slovenije upošteva pri zbiranju in izkazovanju statističnih podatkov.

Občina je temeljna samoupravna lokalna skupnost, ki v okviru ustave in zakonov samostojno ureja in opravlja svoje zadeve in izvršuje naloge, ki so nanjo prenesene z zakoni. Območje občine obsega območje naselja ali več naselij, ki so povezana s skupnimi potrebami in interesi prebivalcev.

Naselje se oblikuje tako, da obsega zaokroženo območje z vsaj desetimi stavbami. Vsako naselje mora imeti svoje ime. Praviloma ima naselje ime po zemljepisnem imenu, lahko pa tudi po imenih, povezanih z zgodovino in kulturnim izročilom naselja. Območja naselij morajo biti oblikovana tako, da pokrivajo območje celotne občine.

Statistični okoliš je osnovna prostorska enota, ki se spreminja v skladu s spremembami mej naselij.

Prostorski okoliš je osnovna in najmanjša nedeljena prostorska enota, ki je ne sekajo meje preostalih prostorskih enot in ima opredeljeno pripadnost višjim prostorskim enotam. Z združevanjem prostorskih okolišev dobimo območja osnovnih in nekaterih dodatnih enot.

Ulica je vsaka javna površina v naselju, na primer cesta, pot, trg, ploščad in podobno, ki ima ime. Območje ulice obsega prometno površino, pripadajoče stavbe in zemljišča.

Hišna številka je enoznačna oznaka vsake stanovanjske ali poslovne stavbe, sestavljena iz imena ulice in številke ter lahko tudi črke slovenske abecede. Če naselje nima uličnega sistema, je namesto imena ulice napisano ime naselja.

7. POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

NUTS – Klasifikacija statističnih teritorialnih enot v Evropski uniji in SKTE – Standardna klasifikacija teritorialnih enot.

Dodatna pojasnila in klasifikaciji so dostopni na spletni strani [Klasifikacije](#) v razdelku Teritorialni šifranti. Podatki po občinah se objavljajo po Standardni klasifikaciji teritorialnih enot (SKTE) za raven SKTE 5, podatki po kohezijskih in statističnih regijah pa po Klasifikaciji statističnih teritorialnih enot v Evropski uniji (NUTS) za raven NUTS 2 in NUTS 3.

Identifikacijski znaki za osnovne in dodatne prostorske enote so numerične šifre, ki jih določa GURS. Občina je opredeljena s 3-mestno šifro, upravna enota z 2-mestno, naselje s 3-mestno, ulice s 4-mestno, statistični okoliš s 6-mestno, prostorski okoliš s 4-mestno.

7.2 OBDELAVA PODATKOV

Površina prostorske enote se izračuna iz ravninskih koordinat točk, ki določajo meje prostorske enote.

Podatke o površinah prostorskih enot v bazi lahko GURS zaradi usklajevanja podatkov med različnimi evidencami in registri spreminja. Od GURS-a prevzete podatke o površini občin SURS po potrebi s statističnimi postopki korigira, da se ohranja stalno enak podatek o površini države. Seštevki površine se zaradi zaokroževanja ponekod ne ujemajo.

7.3 DRUGA POJASNILA

Register prostorskih enot (RPE) je nastal z nadgradnjo Registra območij teritorialnih enot (ROTE) in Evidence hišnih števil (EHIŠ), ki sta ju na začetku 80-ih let skupaj vzpostavila tedanji Statistični urad RS (SURS) in Geodetska uprava RS (GURS). Register teritorialnih enot (ROTE in EHIŠ) je do leta 1995 vodil in vzdrževal SURS, po tem letu pa je postopoma prešel v pristojnost GURS. SURS tako zdaj podatke o prostorskih enotah in spremembah le-teh, ki jih potrebuje za svoja raziskovanja, le še prevzema iz RPE. RPE je povezan z drugimi registri in predstavlja geometrijsko osnovo za prikazovanje statističnih in drugih podatkov o prostoru.

8. OBJAVLJANJE PODATKOV

Podatke objavljamo:

Letno:

- Statøpis.

Polletno:

- Podatkovni portal SI-STAT: Splošno – Upravno-teritorialna razdelitev – [Teritorialne enote in hišne številke](#). Objavljajo se absolutni podatki in kazalnika. Podatki po občinah so objavljeni po Standardni klasifikaciji teritorialnih enot (SKTE) za raven SKTE 5, podatki po kohezijskih in statističnih regijah pa so objavljeni po Klasifikaciji statističnih teritorialnih enot v Evropski uniji (NUTS) za raven NUTS 2 in NUTS 3.

- Prva objava (Regionalni pregled, Upravno-teritorialna razdelitev): »Teritorialne enote in hišne številke, Slovenija«.

9. REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Objavljamo le končne podatke.

9.2 PRELOMI V ČASOVNI VRSTI

Z letom 2011 smo začeli objavljati podatke po stanju na prvi dan naslednjega polletja oz. naslednjega leta. Vendar gre za spremembo le v poimenovanju referenčnega datuma, vsebinske razlike pa ni: do 1. 1. 2011 smo prikazovali letne podatke po stanju 31. decembra ob 24.00, po 1. 1. 2011 pa prikazujemo letne podatke po stanju 1. januarja ob 00.00.

Ob vsakokratni spremembi območij kohezijskih, statističnih regij, občin in naselij pride do preloma, in zato časovne točke niso primerljive. Povezave na opise sprememb in pojasnil o teritorialnih spremembah so navedene v točki 10 Druga metodološka pojasnila.

10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

- Spremembe območij kohezijskih regij
<http://www.stat.si/dokument/9428/Spremembe%20območij%20kohezijskih%20regij.pdf>
- Spremembe območij statističnih regij
<http://www.stat.si/dokument/9430/Spremembe%20območij%20statističnih%20regij.pdf>
- Spremembe območij občin
<http://www.stat.si/dokument/9371/SpremembeObcin.pdf>
- Pojasnila o spremembah kohezijskih regij
<http://www.stat.si/dokument/8483/Spremembe-kohezijskih-regij.pdf>
- Pojasnila o spremembah statističnih regij
<http://www.stat.si/dokument/8484/Spremembe-statisticnih-regij.pdf>
- Pojasnila o spremembah občin
<http://www.stat.si/dokument/5618/PojasnilaOteritorialnihSpremembahObcin.doc>
- Pojasnila o spremembah naselij
http://www.stat.si/dokument/5450/Pojasnila_o_spremembah_naselij.pdf
- Pojasnila o spremembah ulic

<http://www.stat.si/dokument/8481/Pojasnila-spremembah-ulic.pdf>